

Erdély nevének eredete

2019 december 31. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Figyelem! Ezt a cikket minden magyarnak olvasnia kell!

Az első dokumentum, amely a területre hivatkozik a Géza által 1075-ben kibocsátott adománylevélből származik, ami „terra ultra silvam”-ként (ultra silvam ad castrum quod vocatur Turda), vagyis „az erdőn túl” formában nevezi meg Erdély területét.

Ugyanezen században kezdtek a területre „Partes Transsylvania” (vagy mai írásmóddal „Transsilvaniae”) módon hivatkozni (Legenda Sancti Gerhardi, 12. század első felében), ami „az erdőn túli részeket” jelenti, és ezt a kifejezést használták a Magyar Királyságon belül is.

Az Ultrasylvania, illetve az ennél elterjedtebb Transsylvania „Erdély” jelentésű. A latin helyett a köznyelvben az „Erdély” kifejezést is elterjedten használták. Ennek első dokumentálása Anonymus 12. századi Krónikája (Gesta Hungarorum), amely először említi Erdeueluként (Erdelw). „Erdélyként”.

Erdély vajdáját egy 1111-ben keltezett oklevél „princeps ultrasilvanus”-ként említi. „Mercurio comes Bellegrate”, azaz a fehérvári ispán az 1111-ben és 1113-ban keltezett okmányokban mint „Mercurius princeps ultrasilvanus” jelenik meg. Tehát a fehérvári vajda azonos a fehérvári ispánnal.

Amint láttuk, Erdély neve legtöbbször „ultrasilvanus”. Az 1077/1083 tájáról fennmaradt korabeli latin szöveg erre vonatkozó része — „ad Albam Transilvanam”, azaz az erdélyi Fehérvárra — nemcsak Erdély latin megnevezését használja, hanem egyértelműen megkülönbözteti az erdélyi Fehérvárt, Gyulafehérvárt a dunai Fehérvártól, Nándorfehérvártól. 1150-ben Erdély Erdeueluként szerepel. Egy 1138-ban keltezett adománylevélben is Erdélyt említenek.

A fenti példák alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kora középkori magyar oklevelekben általánosan ismert Erdély fogalma, politikai és földrajzi értelemben is. Kiss Lajos etimológiai szótára szerint a magyar erdőfőnévből és a régi magyar nyelvben ismert elő- elv, azaz valamin túli terület szóösszetételből alakult ki.

A név a magyar királyság székhelye felől tekintve egyértelmű. Olyan régió, amely az „erdőn túl” van. E földrajzi név létrejötte könnyen érthető, ha a történelmi Magyarország domborzati térképére tekintünk. Meg lehet figyelni, hogy Magyarországot a hatalmas kiterjedésű Erdélyi-középhegység két részre tagolja, egy erdőn túli és egy erdőn inneni területre.

Az Erdély-elv, az Erdély-túl, vagyis az Erdély névfejlődés nem egyedi, nem elszigetelt jelenség. Ehhez hasonló módon alakult ki — az Árpád-korban — a Havaselve, Havason-túl földrajzi megnevezés, amely Magyarország, illetve Erdély felől nézve, a Havason, a Déli-Kárpátokon túli magyar határártományok helymeghatározása. A szóösszetétel szerint: Havas + elve, vagyis Havason túli terület.

A hazai, a magyarországi latin nyelvből származik a román Transylvania név, míg Erdély másik román megnevezése, az Ardeal a magyar megnevezés, az Erdély átvétele, helytelen kiejtés révén képződött. Ma a románság mindkét megnevezést használja. A román „Ardeal” név először egy 1432-ben keltezett dokumentumban olvasható „Ardeliu” néven, ami nyilvánvalóan a magyar „Erdély” szóból alakult ki, és nincs köze a román „deal” (domb) elnevezéshez.

(Példák hasonló átalakulásokra: Erdőd >> Ardud, Egres >> Agru; Egyed >> Adjud; Esküll >> Achiuleu; Erdőfalva >> Ardeova, Enyed >> Aiud stb.)

<http://hungaryfirst.hu>

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

[Tweet](#)

Raffay Ernő ajánlásával
Kortörténeti dokumentumgyűjtemény,
készült jelképesen **1919** sorszámozott példányban

Hangoskönyv CD melléklettel

Ajánló